

Els darrers anys de la música festera: retrobar i aportar

La música festera -com hem dit tantes vegades- és una manifestació més del llenguatge musical, i per tant un acte de comunicació en evolució constant. De tots és ben sabut que la festa de Moros i Cristians -i lògicament de la música que li és pròpia- des dels seus inicis fins al moment actual, a sofert una serie de transformacions que l'han fet evolucionar dels primers actes de festa -de caire eminentment militar- fins al present. Són els darrers anys el motiu d'aquestes paraules perquè presenten una serie de novetats importants.

La música festera des dels anys 80 sintetitza totes les propostes -a més de tot el llegat dels primers compositors- que des dels anys 60 van fent-se al camp de la festa. Es en aquest moment quan es produeix una vertadera transició, un moment d'impàs on lentament van cercant-se i afegint-se noves aportacions, encara que modestes, per trobar alguna cosa que al menys, si més no, pugui ésser personal. És en aquest sentit una doble tasca la que fan els nostres compositors: d'una banda la recuperació de *timbres* i d'altra la *creació* o *adició* de nous elements.

En el primer cas, és retroba l'inmens univers de la percussió que impregna de color les noves peces, recuperant els recursos ja utilitzats abans. Lògicament estem parlant de la percussió que escriu el compositor, no de la afegida per altres mans, clarament excessiva i buida de contingut. Aquest color doncs, és potenciat per la incorporació d'altres timbres instrumentals, encara que el més importan sens dubte serà el de la *dolçaina*. Aquest instrument pasará a tenir certa importància i, fins i tot, a ésser fonamental en algunes composicions. El retrobar aquest instrument i integrar-lo és més que una simple incorporació, ja que era possiblement el primer acompanyament musical de la festa, així com part de la banda en algunes composicions de començ de segle.¹

En el capítol de les noves aportacions, la més important és la de la electrònica. Els sons creats a l'ordinador, també han fet acte de presència en la música festera, encara que poc si ho comparem amb el corpus de creacions que no la incorporen. Aquesta cosa és, per altra banda, lògica per la dificultat de la seua interpretació al carrer. El sistema compositiu també aporta novetats fonamentalment al camp de la investigació harmònica, temàtica i formal. La forma -encara que mantenint l'estructura original- evoluciona de manera més lliure i s'adapta en molts casos als gustos o les modes. No obstant, és important la aportació de la improvisació, de la música aleatòria, accions teatrals, etc. A la fi de tot allò que fa que la música festera evolucione, sempre -i torne a insistir molt en açò- que siga el fruit de la tasca compositiva del propi compositor amb la dosi de investigació i treball que comporta.

Menció apart mereix la aparició i la posterior evolució -en un principi sòls senzills acompanyaments- en el transcórrer del temps, d'un altra forma diferent de fer música pensada per a la festa: les composicions originals escrites per als "boatos".² Era necessari plasmar musicalment el desenvolupament que els acompanyaments del càrrecs han tingut als darrers anys. Cada vegada més conscients de la seua importància dintre del marc de l'entrada, la seua aparició ha seguit més o menys les mateixes pautes que la de les altres formes: funcionalitat i recerca d'innovació, investigació i personalitat pròpia en la creació.

A dos anys de la fi del segle, aquest llenguatge que és la música continua evolucionant i amb ella totes les seues manifestacions, entre d'altres la música festera.

Angel Lluís Ferrando Morales

1. És poc coneguda -però existeix- una serie de partitures del primer quart de segle on s'hi inclouen les dolçaines en la totalitat de la peça, o en intervencions curtes.

2. Tot el que comporta de extraordinari l'ostentació d'un càrrec. Ballets, personatges relevants, grups teatrals, accions...